

แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

อภิวัฒน์ ปัญญาณี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬา และการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งมีค่า IOC = 0.98 สัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา จำนวน 19 คน นำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลเป็นความเรียง ใช้แบบสอบถาม ชุดที่ 1 ซึ่งมีค่า IOC = 0.91 สอบถามจากบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบ จำนวน 35 คน และใช้แบบสอบถาม ชุดที่ 2 ซึ่งมีค่า IOC = 0.98 สอบถามจากผู้ใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา จำนวน 400 คน นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนา และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการประเมินโดยใช้มาตรฐานการประเมินของสตฟเฟิลปีม

ผลการวิจัย พบว่า สภาพและปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา มีดังนี้ 1) ขาดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 2) ขาดการควบคุมการใช้งบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ 3) ขาดการตรวจสอบสภาพอุปกรณ์ออกกำลังกายให้พร้อมใช้งานอย่างสม่ำเสมอ 4) การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพยังมีน้อย 5) ขาดการติดตามผลของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 6) ไม่มีตำแหน่งบริหารที่มาดูแลรับผิดชอบโดยตรง 7) เจ้าหน้าที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน 8) ขาดการรายงานผลการปฏิบัติงานที่ต่อเนื่อง และไม่นำผลการปฏิบัติงานมาใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ส่วนความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา มีดังนี้ 1) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออกกำลังกาย และข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในการให้บริการที่มากขึ้น 2) ควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและควบคุมงบประมาณ 3) ควรมีการตรวจสอบสภาพของอุปกรณ์ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 4) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการมากขึ้น 5) ต้องมีการติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงาน และเก็บข้อมูลการปฏิบัติงาน 6) ควรมีตำแหน่งบริหารมาดูแลโดยตรง 7) เจ้าหน้าที่ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน 8) ควรนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ในการวางแผนเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงาน

สรุปผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการกีฬา มีค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนา ทั้ง 4 มิติ มากกว่า 3.50 ในทุกด้าน ทั้งในส่วนของการทรัพยากรในการจัดการ และกระบวนการจัดการ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาได้

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, บริการทางการกีฬา, บริการทางการออกกำลังกาย, สถาบันการพลศึกษา

วันที่รับบทความ 23 มีนาคม 2564 วันที่แก้ไขบทความ 23 พฤษภาคม 2564 วันที่ตอบรับ 13 มิถุนายน 2564

The Guidelines to Develop Sports and Exercise Services in the Institute of Physical Education

Apiwat Panyamee*

Abstract

This research aimed to study the conditions, problems, and guidelines to develop sports and exercise services in the Institute of Physical Education.

The research methodology, mixed methods research was implemented. An interview form with IOC = 0.98 was utilized to collect the data with 19 executive administrators of the Institute of Physical Education. The data from the interview were analyzed and written in descriptive texts. In addition to this, the first set of questionnaires with IOC = 0.91 were used to collect the data from 35 administrators who were in charge of sports and exercise services. Furthermore, the second set of questionnaires with IOC = 0.98 were used to collect data from 400 people who used sports and exercise services in the Institute of Physical Education. The data were illustrated in percentage, mean and standard deviation. The data were also used to analyze and create the guidelines to develop sports and exercise services. After that, the guidelines were evaluated by three experts using Stufflebeam evaluation model.

The research results It was found that the conditions and problems of resource management of sports and exercise services in the Institute of Physical Education were as follows: 1) Staff were barely trained. 2) Budget spending was not carefully controlled. 3) The sports and exercise equipment was infrequently checked. 4) A few activities were run to promote users' health. 5) The operational progress was not monitored or followed up. 6) No management position was directly in charge of sports and exercise services 7) Staff were not involved in operational planning. 8) There was no ongoing report and reports on the operational process were not used to develop or improve sports and exercise services. However, the high satisfaction of the users on sports and exercise services in the Institute of Physical Education was shown.

The guidelines to develop sports and exercise services in the Institute of Physical Education suggested that 1) more trainings on sports and exercise as well as service practices should be conducted. 2) The plan to properly allocate the budget should be implemented in order to control the budget spending. 3) The conditions of the sports and exercise equipment

should be checked frequently. 4) More activities to promote the users' health should be organized. 5) The progress of the work should be monitored and the operational data should be collected. 6) There should be a management position to take care of the sports and exercise services directly. 7) Staff should be involved in planning operations. 8) The results from the operational reports should be used in planning to develop and improve sports and exercise services.

In conclusion It was illustrated that the mean of the guidelines to develop sports and exercise services in the Institute of Physical Education evaluated by experts in sports management was higher than 3.50 in all aspects in terms of resource management and process management. Thus, the guidelines can be implemented to develop sports and exercise services in the Institute of Physical Education.

Keywords: Guidelines to Develop, Sports Services, Exercise Services, Institute of Physical Education

บทนำ

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าและมีศักยภาพ ปัจจัยสำคัญคือการพัฒนาประชาชนของประเทศ ด้วยเหตุนี้การออกกำลังกายจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการออกกำลังกายเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชาชนเพราะการออกกำลังกายทำให้สุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตแข็งแรงสมบูรณ์ ส่งผลให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งรัฐบาลก็เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาประชาชนของประเทศให้เป็นประชาชนที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีการดำเนินงานการพัฒนาการกีฬาของชาติอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ (Ministry of Tourism and Sports, 2017)

จากความสำคัญและแนวนโยบายดังกล่าว ได้มีการนำเอาการออกกำลังกายมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประชาชน โดยมีการดำเนินงานการพัฒนาการกีฬาของชาติอย่างต่อเนื่องตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 - 5 ตั้งแต่ พ.ศ. 2531-2559 และได้ต่อยอดการดำเนินการในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ มาเป็นฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560-2564) ที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่ ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้เกิดความรู้และความตระหนักด้านการออกกำลังกายและการกีฬาขั้นพื้นฐาน ยุทธศาสตร์การส่งเสริมให้มวลชนมีการออกกำลังกายและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา ยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬาเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา ยุทธศาสตร์การยกระดับการบริหารจัดการด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ (Ministry of Tourism and Sports, 2017)

สถาบันการพลศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง ที่จัดการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษ ทางด้านพลศึกษาและกีฬา ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และระดับบัณฑิตศึกษามีภารกิจเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป คือ จัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการ

วิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม เป็นองค์กระบวนกรในสังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีสำนักงานอธิการบดีทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงาน ของวิทยาเขต 17 แห่ง และมียุทธศาสตร์สถาบันการพลศึกษา พ.ศ. 2561-2565 สำหรับใช้เป็นแผนแม่บทของสถาบันการพลศึกษาซึ่งมี 6 ยุทธศาสตร์ และในยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการแก่สังคม มีเป้าประสงค์ คือ บริการทางวิชาการและอาคารสถานที่แก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการดำเนินงานบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายของสถาบันการพลศึกษานั้น ได้ให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายแก่ประชาชนในเขตจังหวัดที่รับผิดชอบและจังหวัดที่ใกล้เคียง ที่มาใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายของสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 17 วิทยาเขต เช่น การวิ่ง การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาบริเวณโดยรอบสถาบันการพลศึกษา, การใช้บริการสนามฟุตบอล, สระว่ายน้ำ, โรงยิมเอนกประสงค์, สนามฟุตบอล, สนามเทนนิส, สนามเปตอง, สนามโดร์ฟกอล์ฟ, โรงยิมวอลเลย์บอล, โรงยิมบาสเกตบอล, สนามแบดมินตัน, สนามตะกร้อ, สนามฮอกกี้, ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ, ศูนย์ฝึกกีฬาต่อสู้, และสนามกีฬาต่าง ๆ รวมถึงพื้นที่ให้บริการอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นพันธกิจหนึ่งของสถาบันการพลศึกษา โดยมีประชาชนสนใจในการเข้าใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายเป็นจำนวนมาก (Institute of Physical Education, 2018)

ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องทราบแนวทางในการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อนำปัญหาและแนวทางที่ได้ไปปรับปรุงในการให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ที่ใช้บริการสูงสุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางประกอบสำคัญในการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย และเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมด้านการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการ กระบวนการจัดการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการ กระบวนการจัดการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลจากผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา จำนวน 19 คน ประกอบด้วย อธิการบดีสถาบันการพลศึกษา จำนวน 1 คน และรองอธิการบดีประจำวิทยาเขต จำนวน 17 คน และคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 1 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด 2) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลจากบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา จำนวน 35 ท่าน โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 1 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักกีฬา จำนวน 1 คน หัวหน้าศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ประจำวิทยาเขต จำนวน 17 คน และรองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา

ประจำวิทยาเขต จำนวน 17 คน โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด และใช้แบบสอบถามชุดที่ 2 เก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 17 วิทยาเขต จำนวนทั้งสิ้น 340,471 คน (Office of Sports IPE, 2018) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กำหนดขนาดตัวอย่าง จากประชากรผู้ให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาทั้ง 17 วิทยาเขต โดยใช้สูตรของ ทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ที่ 95% ได้เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random) มาใช้ในการศึกษา โดยใช้วิธีการแบ่งสัดส่วนเป็นร้อยละของผู้ที่มาใช้บริการในแต่ละวิทยาเขตต่อจำนวนผู้ให้บริการทั้งหมดของทั้ง 17 วิทยาเขต จากนั้นนำร้อยละที่ได้ในแต่ละวิทยาเขต มาแบ่งสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้แก่ ผู้ให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 17 วิทยาเขต รวมทั้งสิ้น จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ 1 ชุด และแบบสอบถาม 2 ชุด

แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาสภาพของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น 19 ฉบับ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวความคิดทรัพยากรในการจัดการ (4M's) จำนวน 11 ข้อ และเกี่ยวกับแนวความคิดกระบวนการจัดการ (POLC) จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อศึกษาปัญหาของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ บุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 17 วิทยาเขต รวมทั้งสิ้น 35 ฉบับ เกี่ยวกับแนวความคิดทรัพยากรในการจัดการ (4M's) จำนวน 17 ข้อ และเกี่ยวกับแนวความคิดกระบวนการจัดการ (POLC) จำนวน 18 ข้อ

แบบสอบถามชุดที่ 2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้ให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 17 วิทยาเขต รวมทั้งสิ้น 400 ฉบับ เกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (7P's) จำนวน 40 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อตรวจแก้ไข และปรับปรุงให้เหมาะสม

2. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และประเมินคำถามแต่ละข้อโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index Objective-Item Congruence: IOC) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.98 แบบสอบถามชุดที่ 1 มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.91 และแบบสอบถามชุดที่ 2 มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.98

3. หลังจากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ทางผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการเสนอขอพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากที่ประชุมคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันการพลศึกษา ครั้งที่ 2/2562 และได้ให้การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ในโครงการวิจัยเลขที่ 033/2562 วันที่ 29 มีนาคม 2562

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อ

ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถาม ชุดที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.87 และแบบสอบถาม ชุดที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์ 0.89

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการเรียบเรียงคำสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับการสรุปแบบอุปนัย (Analytic Induction) (Juntawanich, 2004) 2) ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (μ , $\bar{x}$) และส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ , S.D.) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) ระดับความคิดเห็นมีเกณฑ์คะแนนแต่ละอันดับ (Likert, 1987, cited in Best & Kahn, 1993) ดังนี้ มากที่สุด ให้คะแนน 5 มาก ให้คะแนน 4 ปานกลาง ให้คะแนน 3 น้อย ให้คะแนน 2 และน้อยที่สุด ให้คะแนน 1

นำคะแนนที่หาค่าเฉลี่ยแล้วมาแปลความหมาย (Kanchanawasri, 2004) ดังนี้ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00

หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย และค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 ท่าน และจากสถาบันการพลศึกษา จำนวน 1 ท่าน รวม 3 ท่าน ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยทั้ง 3 ท่าน เป็นอาจารย์ผู้สอนในด้านการจัดการกีฬาเป็นระยะเวลา 10 ปี ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการกีฬาและเคยปฏิบัติหน้าที่ หรือมีตำแหน่งเกี่ยวกับบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในมหาวิทยาลัยมาอย่างน้อย 2 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมิน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้การประเมินมาตรฐานการประเมินของของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2000) 4 มิติ ได้แก่ มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy standards) ความเหมาะสม (Propriety standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility standards) และความเป็นประโยชน์ (Utility standards)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการกระบวนการจัดการ และความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

2. ดำเนินการสร้างแบบประเมิน โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 ลำดับแรกในแต่ละด้าน และจากการตอบแบบสอบถามของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ในรายชื่อที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

น้อยที่สุดสอดคล้องกับปัญหาของการจัดการ และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา มาประกอบการพิจารณาสร้างแนวทางการพัฒนา โดยให้สอดคล้องกับปัญหาของการจัดการและความพึงพอใจ เพื่อหาความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการจัดการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายภายในสถาบันการพลศึกษา

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการวิจัยเพื่อตรวจแก้ไข และปรับปรุงให้เหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

เกณฑ์เทียบระดับมาตรฐาน พิจารณาค่าเฉลี่ยของแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 4 มิติ ในแต่ละด้าน หากมีค่ามากกว่า 3.50 ถือว่ารูปแบบได้มาตรฐาน สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาได้

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา

1. สภาพเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

สภาพเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา พบว่าสถาบันการพลศึกษาได้มีการคัดเลือกเจ้าหน้าที่และบุคลากร ที่มีวุฒิการศึกษา ทักษะ หรือประสบการณ์มาปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานออกกำลังกาย ส่วนการเงินและงบประมาณยังขาดความชัดเจนในการควบคุมค่าใช้จ่ายงบประมาณ โดยการดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา จะเป็นการประสานกันระหว่างคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ กับศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาของแต่ละวิทยาเขต ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน เพราะไม่ได้ขึ้นตรงกับฝ่ายบริหารเดียวกัน และยังไม่มีการจัดกิจกรรมหรือนโยบายเพื่อส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้กับผู้ใช้บริการมากเท่าที่ควร

2. สภาพเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

สภาพเกี่ยวกับกระบวนการจัดการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันการพลศึกษา สถาบันการพลศึกษามีการกำหนดแผนงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการบริหารของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพกับศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬาของแต่ละวิทยาเขต เพราะยังไม่มีตำแหน่งในฝ่ายบริหารที่จะเข้ามาดูแลโดยตรง รวมถึงเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการวางแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งแม้จะมีการรายงานผลต่อฝ่ายบริหารอยู่บ้าง แต่ยังคงขาดความสม่ำเสมอ โดยให้รายงานสภาพและปัญหาของการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา และยังไม่มีผลการปฏิบัติงานนั้นมาใช้อ้างอิงเพื่อพัฒนา ปรับปรุง หรือแก้ไขการดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย

ข้อมูลเชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถามของผู้ใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

3. ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

ปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ($\mu = 3.64$) ด้านบุคลากร ($\mu = 3.58$) และด้านการจัดการ ($\mu = 3.52$) มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการเงินและงบประมาณ ($\mu = 3.24$) มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เป็นรายด้าน

ทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา	μ	σ	ระดับปัญหา
ด้านบุคลากร	3.58	0.47	มาก
ด้านการเงินและงบประมาณ	3.24	0.69	ปานกลาง
ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.64	0.60	มาก
ด้านการจัดการ	3.52	0.45	มาก
รวม	3.51	0.36	มาก

4. ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

ปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดองค์กร ($\mu = 3.85$) ด้านการวางแผน ($\mu = 3.71$) ด้านการควบคุม ($\mu = 3.65$) และด้านการนำ ($\mu = 3.50$) มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัญหาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เป็นรายด้าน

กระบวนการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา	μ	σ	ระดับปัญหา
ด้านการวางแผน	3.71	0.47	มาก
ด้านการจัดองค์กร	3.85	0.69	มาก
ด้านการขึ้นนำ	3.50	0.60	มาก
ด้านการควบคุม	3.65	0.45	มาก
รวม	3.68	0.36	มาก

5. ความพึงพอใจในการใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

ความพึงพอใจในการใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการสร้างความและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ ($\bar{X} = 3.70$) ด้านบุคคล ($\bar{X} = 3.57$) และด้านราคา ($\bar{X} = 3.55$) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 3.36$) ด้านส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.28$) และด้านสถานที่ ($\bar{X} = 3.24$) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ	3.86	0.53	มาก
ด้านราคา	3.55	0.65	มาก
ด้านสถานที่	3.24	0.71	ปานกลาง
ด้านส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์	3.28	0.62	ปานกลาง
ด้านบุคคล	3.57	0.74	มาก
ด้านกระบวนการ	3.36	0.72	ปานกลาง
ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	3.70	0.59	มาก
รวม	3.51	0.65	มาก

ข้อมูลจากการประเมินแนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการ

แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการ โดยประเมินมาตรฐานการประเมินของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 2000) 4 มิติ ได้แก่ มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy standards) ความเหมาะสม (Propriety standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility standards) และความเป็นประโยชน์ (Utility standards) สรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ประเมินแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เป็นรายด้าน

ประเมินแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับ ทรัพยากรในการจัดการของบริการทางการ กีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพล ศึกษา	ความ ถูกต้อง		ความ เหมาะสม		ความ เป็นไปได้		ความ เป็น ประโยชน์	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ

ด้านบุคลากร	4.67	0.58	4.67	0.58	4.33	0.58	4.67	0.58
ด้านการเงินและงบประมาณ	4.67	0.58	4.33	0.58	4.67	0.58	5.00	0.00
ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก								
สะดวก	4.33	0.58	4.33	0.58	4.67	0.58	4.00	0.00
ด้านการจัดการ	5.00	0.00	4.33	0.58	5.00	0.00	4.33	0.58

6. แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา

6.1. ทฤษฎีการจัดการ

6.1.1 ด้านบุคลากร ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย รวมถึงข้อปฏิบัติในการออกกำลังกายอย่างถูกวิธี

6.1.2 ด้านการเงินและงบประมาณ ควรวางแผนการจัดสรรด้านการเงินและงบประมาณเพื่อดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายมีความชัดเจน เหมาะสม และมีการควบคุมงบประมาณที่ดีมากขึ้น

6.1.3 ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีการตรวจสอบสภาพการใช้งานสถานออกกำลังกาย อุปกรณ์ออกกำลังกาย และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ

6.1.4 ด้านการจัดการ ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตที่ดีให้กับผู้ใช้บริการเป็นประจำ เช่น การทดสอบสมรรถภาพ การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมโยคะ และแอโรบิค เป็นต้น

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้ประเมินแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา เป็นรายด้าน

ประเมินแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับ กระบวนการจัดการของบริการทางการ กีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการ พลศึกษา	ความ ถูกต้อง		ความ เหมาะสม		ความ เป็นไปได้		ความ เป็น ประโยชน์	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
ด้านการวางแผน	4.67	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58	4.33	0.58
ด้านการจัดองค์กร	4.67	0.58	4.00	0.00	4.67	0.58	4.33	0.58
ด้านการขึ้นนำ	4.67	0.58	4.00	0.00	4.33	0.58	4.33	0.58
ด้านการควบคุม	5.00	0.00	4.67	0.58	4.00	0.00	4.00	0.00

6.2. กระบวนการจัดการ

6.2.1 ด้านการวางแผน ควรมีการติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายเป็นระยะ ๆ จากการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร เพื่อทราบถึงสภาพและปัญหาของการดำเนินงานในปัจจุบัน

6.2.2 ด้านการจัดองค์กร ควรมีตำแหน่งงานในฝ่ายบริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายโดยตรง หรืออาจเป็นไปในลักษณะให้ฝ่ายบริหารที่มีอยู่ เข้ามาดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย และการใช้งานพื้นที่อื่นๆ ของบริการทางการกีฬาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามแผนการปฏิบัติงานที่วางไว้

6.2.3 ด้านการนำเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร ควรได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการวางแผนการปฏิบัติงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย เพราะเจ้าหน้าที่

หรือบุคลากรจะมีความใกล้ชิดกับผู้ใช้บริการ ทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากกว่าฝ่ายบริหาร

6.2.4 ด้านการควบคุม ควรจะนำผลการปฏิบัติงานและแผนการปฏิบัติงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายที่ได้มาจากเก็บข้อมูล และการประเมินผล ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างจริงจัง

อภิปรายผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ด้านทรัพยากรในการจัดการ

1. ด้านบุคลากร สถาบันการพลศึกษา ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย อุปกรณ์ออกกำลังกาย และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงข้อปฏิบัติในการออกกำลังกายอย่างถูกวิธี เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร ดังที่ จรินทร์ ธาณิรัตน์ (Thaneeratana, 1981) กล่าวว่า บุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกีฬาเพื่อมวลชน เพราะเป็นทั้งผู้วางแผนและเป็นผู้ดำเนินการทางกีฬาให้เกิดผลประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม และเพื่อให้เกิดผลตามความมุ่งหมาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชวาลย์ เกตุศิริ (Ketsiri, 2017) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการและสภาพการจัดการการออกกำลังกายของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง นครนายก จังหวัดนครนายก พบว่า หน่วยงานหรือชมรมต่าง ๆ ที่มีการจัดกิจกรรมทางด้านการออกกำลังกาย ควรจะหาบุคลากรที่มีความรู้โดยตรง เพื่อที่จะเข้ามาดูแลทางด้านกิจกรรมการออกกำลังกายให้กับกลุ่มผู้สูงอายุและประชาชนภายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งสร้างความปลอดภัยในขณะทำกิจกรรม

2. ด้านการเงินและงบประมาณ สถาบันการพลศึกษา ควรวางแผนการจัดสรรด้านการเงินและงบประมาณ เพื่อดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายมีความชัดเจน เหมาะสม และมีการควบคุมงบประมาณที่ดีมากขึ้น ดังที่ ธงชัย สันติวงศ์ (Santiwong, 2000) กล่าวว่า เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการให้การสนับสนุนการจัดหาทรัพยากรเพื่อหล่อเลี้ยง และเอื้ออำนวยให้กิจกรรมขององค์กรให้ดำเนินไปโดยไม่ติดขัด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภิวัฒน์ ปัญญาณี และคณะ (Panyamee, et al., 2016) ที่ศึกษาการจัดการแข่งขันกีฬาโรงเรียนกีฬาแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 19 พบว่า ในการจัดการแข่งขันกีฬา ควรศึกษากิจกรรมหรืองานในแต่ละฝ่ายว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง แล้วจึงวางแผนงบประมาณ โดยให้ครอบคลุมกิจกรรมหรืองานที่ใช้ในการจัดการแข่งขัน และใช้วงจรคุณภาพ PDCA (Deming, W. Edwards, 1986) ในการควบคุมติดตามการดำเนินงาน

3. ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก สถาบันการพลศึกษา ควรมีการตรวจสอบสภาพการใช้งานสถานออกกำลังกาย อุปกรณ์ออกกำลังกาย และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้อยู่ในสภาพพร้อมให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ และมี

ความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ ดร็คเกอร์ (Drucker, 2006) ที่กล่าวว่า การจัดสรรทรัพยากรและอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาภายในองค์กร ควรมีความเหมาะสมกับงานและโครงการที่ทางหน่วยงานจะจัดขึ้น โดยให้มีสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีรวัฒน์ วิวัฒนาวารมย์ (Wiwatthanawarom, 2016) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าชมฟุตบอลในสนามฟุตบอลของแฟนบอลไทย และพบว่า ปัจจัยด้านกายภาพและกระบวนการส่งผลเชิงบวกต่อการตัดสินใจเข้าชมฟุตบอลในสนามฟุตบอลของแฟนฟุตบอลไทย โดยแฟนฟุตบอลไทยให้ความสำคัญกับเรื่อง การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบถ้วน มีสภาพความพร้อมในการใช้งาน และมีการจัดการในเรื่องความปลอดภัยอย่างมีมาตรฐาน ซึ่งทำให้แฟนฟุตบอลเกิดความเชื่อมั่นในการเข้าไปชมฟุตบอลในสนาม

4. ด้านการจัดการ สถาบันการพลศึกษา ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตที่ดีให้กับผู้ใช้บริการเป็นประจำ เช่น การทดสอบสมรรถภาพ การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมโยคะ และแอโรบิคแดนซ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา ปานเรียนแสน และคณะ (Panreansan, et al., 2017) ที่ศึกษา การประเมินศักยภาพและความพร้อมของการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้กีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาในสังกัดกรมพลศึกษา พบว่า ศูนย์การเรียนรู้กีฬานันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสังกัดกรมพลศึกษาควรดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น การทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย การจัดกิจกรรมนันทนาการในท้องถิ่นตามเทศกาล การสนับสนุนป้ายประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาพัทธ์ เตียวตระกูล (Tiaotrakul, 2015). ที่ศึกษาสภาพปัญหา แนวทางแก้ไข และแนวทางการจัดการชมรมกีฬาเพื่อพัฒนานิสิตของมหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า ควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมชมรมกีฬาเพื่อให้นิสิตเข้าร่วม โดยจะต้องมีสิ่งจูง เช่น เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจหรือที่เหมาะสมกับผู้เข้าร่วม

แนวทางการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ด้านกระบวนการจัดการ

1. ด้านการวางแผน สถาบันการพลศึกษา ควรมีการติดตามความคืบหน้าของการปฏิบัติงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายเป็นระยะ ๆ จากการเก็บข้อมูลและรายงานผลของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรต่อผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบถึงสภาพและปัญหาของการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ดังที่ ธงชัย สันติวงศ์ (Santiwong, 2002) กล่าวว่า การวางแผน คือ การกำหนดแผนงานหรือวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าเพื่อผลสำเร็จตามที่ต้องการ การวางแผนผู้บริหารจะทำการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคต และจะมีการคิดวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายผลงานต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะกำหนดแผนงานหรือแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมที่จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไชโรจ แว่ววิริยะ และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (Waewwiriya and Gulthawatvichai, 2014) ที่ศึกษา แนวทางการพัฒนาการจัดการสถานออกกำลังกายในอาคารชุดพักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ต้องมีการติดตามความคืบหน้าของแผนการปฏิบัติงานในส่วนของการออกกำลังกาย จากการจัดเก็บข้อมูล และรายงานผลของเจ้าหน้าที่หรือบุคลากร เพื่อทราบถึงสภาพและปัญหาของการดำเนินงานในปัจจุบัน

2. ด้านการจัดองค์กร สถาบันการพลศึกษา ควรมีตำแหน่งงานฝ่ายบริหารที่มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายโดยตรง ซึ่งอาจเป็นไปในลักษณะให้มีฝ่ายบริหารเพื่อดูแลรับผิดชอบการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย และการใช้งานพื้นที่ส่วนกลางให้เป็นไปอย่างราบรื่นตามแผนการปฏิบัติงานที่วางไว้ ดังที่ สมคิด บางโม (Bangmo, 2010) กล่าวว่า การมอบอำนาจในการทำงาน ทำให้แต่ละฝ่ายรู้ว่าอำนาจหน้าที่และขอบเขตการทำงานของฝ่ายว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ

ผลงานวิจัยของ ไผทสุรย์ กันสิงห์ (Kansing, 2009) ที่ศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการกีฬาเพื่อมวลชนในมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับบริบทในมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า การบริหารจัดการชมกีฬา ควรมีผู้ดูแลรับผิดชอบและให้คำปรึกษาโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแลในการดำเนินงานของชมรมกีฬา

3. ด้านการนำ สถาบันการพลศึกษา ควรให้เจ้าหน้าที่หรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการปฏิบัติงาน รวมถึงการวางแผนการปฏิบัติงานในส่วนของการบริการทางการกีฬา และการออกกำลังกาย เพราะเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรจะมีความใกล้ชิดกับสถานที่ ทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นได้มากกว่าฝ่ายบริหาร ดังที่ สาคกร สุขศรีวงศ์ (Suksriwong, 2006) กล่าวว่า การขึ้นนำ คือ การใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหารร่วมกับการจูงใจในการทำให้สมาชิกขององค์กรทำงานของตนอย่างเต็มที่ เพื่อให้องค์กรได้รับผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ อัษ แซนภักดี (Sanpukdee, 2015) กล่าวว่า ผู้บริหารใช้วิธีการสั่งงานไปยังผู้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้ปฏิบัติ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาขณะปฏิบัติงาน และมีการปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงานให้มีความเหมาะสม และควรให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานด้วย

4. ด้านการควบคุม สถาบันการพลศึกษา ควรจะนำผลการปฏิบัติงานและแผนการปฏิบัติงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายที่ได้มาจากการประเมิน ไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายอย่างจริงจัง ดังที่ สาคกร สุขศรีวงศ์ (Suksriwong, 2006) กล่าวว่า การควบคุม คือ การติดตามตรวจสอบการทำงานในส่วนต่าง ๆ ขององค์กร เพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเป็นไปตามมาตรฐานหรือเป้าหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของซาเมอร์ (Samur, 2018) ที่ศึกษา พลวัตของการจัดการสโมสรกีฬา พบว่า การควบคุมเป็นส่วนสำคัญในการปฏิบัติงานของสโมสรกีฬา เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. จากผลการวิจัย พบว่า มีข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความจำเป็นในการปรับปรุงบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาให้ดีขึ้น เช่น ควรมีเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ในการใช้อุปกรณ์ออกกำลังกายในขณะออกกำลังกายและควรมีการจัดกิจกรรมเสริม เช่น แอโรบิคแดนซ์ โยคะ เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษาประจำวิทยาเขต มอบหมายให้ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนของการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกาย นำเอาข้อเสนอแนะนี้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายด้วย

2. ควรศึกษาบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาแต่ละวิทยาเขต อย่างลึกซึ้ง เพื่อให้แต่ละวิทยาเขตของสถาบันการพลศึกษา ทราบข้อมูลเชิงลึกของการจัดการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาของตนเอง และเป็นการขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการบริการทางการกีฬาและการออกกำลังกายในสถาบันการพลศึกษาแต่ละวิทยาเขตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Bangmo, S. 2010. *Organization and management* (5). Bangkok: [in Thai]. Good typing Co., Ltd.
- Best. J. W. and Kahn J. V. 1993. *Research In Education* (7 ed). Boston, M.A.: Allyn And Bacon.
- Deming, W. Edwards (1986). *Out of the Crisis*. MIT Press.

- Drucker, P. F. 2006. *The practices of management* (6 ed.). New York: Harper & Row.
- Institute of Physical Education. (2018). *Strategic of Institute of Physical Education*. 1; 1-40
- Juntawanich, S. 200 4. *Qualitative Research Methods* (22 ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Publishing.
- Kanchanawasri, S. 2004. *Evaluation theory* (4 ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Kansing, P., Plungsuwan, S. 2009. Management model of sport for all program in the university. *Journal of Exercise and Sport Science*, 6(2), 62-76,
- Ketsiri, S. 2015. Need For Exercise of Elderly In Amphoe Mueang Nakhon Nayok Province. *The Journal Of Faculty Of Applied Arts. King Mongkut's university of technology north Bangkok*, 9(2), 58-69
- Kotler, P. 1997. *Marketing management: analysis, planning implementation and control* (9 ed). New Jersey: Asimmon & Schuster.
- Likert, R. 1967. *The Method of Constructing and Attitude Scale*. In Reading in Fishbeic, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement. New York: Wiley & Son.
- Ministry of Tourism and Sports. 2017. *The 6th National Sports Development Plan*. 1; 1-50
- Office of Sports. (2018). *Office of Sports's Report*. Institute of Physical Education. 1 ; 55-60
- Panreansan, R., Saowapawong, K., Kruethiwa, R., et al., 2017. *Assessment Potential and Preparedness of Administration Organization in Management of the Learning Center of Sports, Recreation and Sport Sciences Underlying Supervision of Department of Physical Education*. Suan sunandha rajabhat University.
- Panyamee, A., Kaewtippayanet, T., Nartwitchakorn, N., et al., 2016. A Study Of 19Th Thailand Sports School Games Management. *Journal of Sports Science and Health*, 17(3), 89-102.
- Sanpukdee, A. 2015. Sports management concept for Sports excellence in State University. *Journal of Liberal Arts and Management Science*. 2(2), 173-201,
- Santiwong, T. 2000. *Management Principles*. Bangkok: Thaiwatanapanich Publisher.
- Santiwong, T. 2002. *Management Principles*. Bangkok: Thaiwatanapanich Publisher.
- Samur, S. 2018. The dynamics of football club management. *European Journal of Education Studies*, 3(11). <http://doi.org/10.5281/zenodo.1136334>
- Stufflebeam, D. L. 2000. The Methodology of Meta-evaluation as Reflected in Metavaluation by the Western Michigan University Evaluation Center. *Journal of Personnel Evaluation in Education*, 14(1): 95-125.
- Suksriwong, S. 2006. *Management: from the Executive's Viewpoint*. Bangkok: G.P. Cyberprint.
- Teerawattana-a-morn, C. and Gulthawatvichai,T. (2012). Marketing Mix Need of Sport and Exercise Service User in the National Stadium. *Journal of Sports Science and Health*. 13(3), 52-65.

- Thaneeratana, J. 1981. Sports for People. *Journal of Health, Physical Education and Recreation*. 202.
- Tiaotrakul, A. 2015. A Study of Problems, Corrective Measures, and Guidelines for Developing Sport Club Management of Undergraduate Students in Naresuan University. *Journal of Education Naresuan University*. 15(4), 105-113.
- Waewwiriya and Gulthawatvichai, T. 2014. Guidelines for the Developing Management of the Condominiums Fitness Center in Bangkok Metropolis. *Journal of Sports Science and Health*. 15(2), 69-81
- Wiwatthanawararom, N. 2016 *Factors affecting consumer choice to attend football matches in stadium in Thailand* (Master's Thesis). Bangkok: Thammasat University.
- Yamane, T. 1973. *Statistics: An Introduction Analysis*. New York: Harper and Row Publisher.